

1. Włosi uważają nabytki Włoch przy uregulowaniu sprawy austriackiej za wielki sukces, gdyż warunki są dla nich pomyślniejsze niż proponowane dawniej za Gabinetu Nittiego. Traktat w Rapallo złożony jest z 9 artykułów. Art. I. ustala suchą granicę, między Włochami a S.H.S., Art. II uznaje Zare i jej terytorjum jako część Włoch, Art. III. oddaje Włochom wyspy Cherso, Lussin, z mniejszemi wyspami Lagondra i Pelagory. Inne wyspy oddaje S.H.S. Art. IV uznaje pełną niepodległość Fiume jako "corpus separatum" i gwarancję poszanowania jej przez oba państwa. Art. V. zapowiada ostateczne wytyczenie granic przez komisję z delegatów Włoch i S.H.S. Art. VI zapowiada konferencję techników i ekspertów dla stworzenia najscislejszych węzłów ekonomicznych i finansowych obu krajów. Art. VII. przyznaje opiekę interesom włoskim poddanym w Dalmacji i prawo opcji. Art. VIII zapowiada zawarcie w najkrótszym czasie konwencji dla wzmocnienia stosunków intelektualnych. Art. IX, nałaje w razie sporu autentyczność tekstowi włoskiemu. Układ został podpisany 12 listopada przez Giolitiego, Sforzę, Wesnicia, Trumbicza, i

2. Sprawa Rjeki i Adriatyku, zakładać obecnie rząd włoski zawiera w S.H.S. przymierze które ma cel gwarantować traktat wersalski.

3. Według wiadomości otrzymanej od Charge d'Affaires p. Stefańskiego w Belgradzie tamtejszy poseł rumuński miał się wyrazić, że uważa aljans S.H.S. z Włochami za skierowany przeciw małej Entencie.

Prasa belgradzka ogłasza, że mają nastąpić rokowania z Czechami celem przyzwolenia Czechów na aljans.

4. Na Zgromadzeniu Narodowym Węgierskiem dnia 13 b.m. nastąpiło wśród wzruszających scen ratyfikacja Traktatu Pokojowego w Trianon.

Naczelnik Wydziału

Warszawa dn. 23/XI/20.

1. Z raportu Poselstwa Polskiego w Belgradzie należy podnieść, że rezultat rokowań delegacji Santa Margherita wywołał niesłychane zdziwienie w opinii publicznej i w kołach politycznych S.H.S. Tak daleko idących ustępstw a bardziej jeszcze aljansu defenzywnego z Włochami nieprzewidywano w zupełności. O przygotowującym się sojuszu nie wiedziało na dzień przed jego ogłoszeniem ani poselstwo angielskie, ani francuskie. Bardzo poważna część pracy belgradzkiej ocenia ustępstwa delegacji jugosłowiańskiej, jako katastrofę narodową.

O ile chodzi o Chorwację i Słowenję, to ugoda spotkała się tam ze silniejszą reakcją niż w Belgradzie. Nacjonalistyczne sfery chorwackie mówią wprost o zdradzie narodowych postulatów Chorwacko-Słoweńskich i zajmują wrogie stanowisko wobec rządu centralnego. Cała prasa słoweńska potępia warunki ugody, która poświęca trzecią część narodu słoweńskiego. Ugoda będzie miała niewątpliwie ogromny wpływ na wynik wyborów do Konstytuanty.

2. Przedstawicielstwo we Wiedniu donosi, że powodów powołania gen. Pellé i Couget z Pragi do Paryża należy szukać w tem, że nie potrafili oni przeszkodzić ogłoszeniu neutralności ze strony Republiki Czesko-Słowackiej i to właśnie w chwili, gdy konflikt polsko-bolszewicki przyjął najostrejsze formy. Złe wrażenie sprawiła w Paryżu wiadomość, że bezpośrednio przed ogłoszeniem owej neutralności, Czesi komunikowali się z Moskwą, a nawet toczyli z nią rokowania. W drodze powrotnej z Berlina do Moskwy deputacja sowiecka zatrzymała się czas jakiś w Pradze, gdzie została przyjęta przez Masaryka i Tusara, którzy starali się wszelkimi sposobami tę audjencję zataić.

Odnosnie do sprawy małej ententy, to jasnym jest, że tendencje jej są skierowane przeciw Węgrom i że powstała ona jedynie ze strachu przed nimi. Wzmocnienie się Węgier i ich rokowania z Francją, która zupełnie inaczej się teraz wobec

Węgier zachowuje, były dla Benesa bodźcem i powodem, ażeby jeszcze raz dawno upadły plan Małej Ententy wygrzebać z zapomnienia. Mała Ententa oprócz swego właściwego przeznaczenia i utrzymania w szachu Węgier, posiada jeszcze inny, uboczny. Ma ona być widomyym znakiem dla Wielkiej Ententy, że państwa sukcesyjne połączone, dosyć silne są, aby przeciwstawić się żądaniom aliantów, gdyby te szły w kierunku zmiany warunków pokojowych, i gdyby te zmiany miały być szkodliwe dla interesów tych państw. Przyjznym względem nie jest stosunek Czech do Niemiec, mimo iż polityka wewnętrzna Czechów nie daje ku temu powodów. Stosunki zewnętrzne są zupełnie przyjzne, a umocniły się one jeszcze od chwili, gdy pomiędzy Czechami a Niemcami przyszło do skutku przymierze handlowo-gospodarcze. Przez te traktaty usiłowano obustronnie uregulować stosunki i prawa swoich poszczególnych poddanych, a przez to przynajmniej zewnętrznie usunięto liczne punkty starcia wzajemnego.

3. Delegat Rządu polskiego na Węgry donosi, że hr. Csekonics podkreśla w swych raportach poprawny i uprzejmy ton swej rozmowy z min. Take Jonescu, która nie poruszała jednak kwestyi politycznych. Rząd węgierski wyczuwa ze strony rumuńskiej obawę pewnych żądań terytorjalnych ze strony węgierskiej. Nieporozumienie to mogło być usunięte przez Polskę. Węgry terytorjalnych aspiracji nie mają, nie żądają żadnych koncesji lub specjalnej jakiegis autonomji w Siedmiogrodzie, pragną jedynie uszanowania praw mniejszości według traktatu. Admirał Horthy podkreślił ugodowe stanowisko rządu węgierskiego i wyrzucenie dla konieczności zbliżenia polsko-rumuńskiego.

4. Dośel Skrzyński telegrafuje z Bukaresztu, że dnia 28 listopada Król Ferdynant otworzył zwykłą kadencję ciał prawodawczych. Mowa tronowa podała do wiadomości zaręczyny następcy tronu z grecką księżniczką Heleną i księżniczki Elżbiety z księciem greckim Jerzym. Stosunki Rumunji z państwami sprzymierzonymi zacieśniły się jeszcze bardziej, również ze sąsiadami, z którymi Rumunja współwalczyła łączy Rumunję coraz serdeczniejsze stosunki.

Naczelnik Wydz. D. IV.